

Ruzie rond 'spannend jongensboek' over Postcode Loterij

Job Woudt

maandag 23 maart 2015, 17:15

Update: maandag 23 maart 2015, 19:25

Boudewijn Poelmann, mede-oprichter en directeur van Nationale Postcode Loterij (Hollandse Hoogte)

Gesteggel over 'spannend boek' Postcode Loterij (PDF)

'Een spannend jongensboek van de ontstaansgeschiedenis van de Postcode Loterij, dat prima wegleest.' Met die woorden reageert Boudewijn Poelmann, mede-oprichter en directeur van Nationale Postcode Loterij, via een woordvoerder op het boek 'De mannen van de droomfabriek', dat vanaf deze week in de winkel ligt. Hierin beschrijft journalist Ineke Holtwijk het verhaal achter deze goededoelenloterij, waarin de afgelopen 25 jaar meerdere miljarden euro's zijn omgegaan.

Het eindoordeel van Poelmann staat in contrast met de de epiloog van het bijna 400 pagina's tellende boek. Daarin schrijft Holtwijk dat de loterij-directeur na lezing van het eerste manuscript op 'van alles' kritiek had. Poelmann vond dat hij ten onrechte de schuld van veel falen kreeg, terwijl de toezichthouders bij zakelijke mislukkingen akkoord waren gegaan. 'En allerlei onderzochte feiten noemde hij 'kul' en onjuist. Kortom, mijn boek was duidelijk niet zijn versie van de gebeurtenissen', schrijft Holtwijk in haar boek.

Korrel zout

Dit door Holtwijk opgetekende oordeel moeten we volgens Poelmann met een grote korrel zout nemen. 'We moeten het niet zwaarder opvatten dan het lijkt', verklaart de zegsman. Poelmann nam het eerste exemplaar maandag niet zelf in ontvangst.

Holtwijk werd voor het boek in 2008 door Poelmann zelf benaderd. De loterij-organisatie werkte mee aan haar onderzoek, waarvoor tientallen gesprekken werden gevoerd. Ook kreeg Holtwijk voor het boek een werkbeurs van €65.000 van Novamedia. Dat is de marketing-organisatie die vanaf het begin in 1989 de Postcode Loterij mogelijk maakt en waarvan Poelmann directeur en mede-aandeelhouder is.

Feestelijke onthulling van winnaars PostcodeKanjers.

Juridische dreigementen

Nadat Poelmann zijn klachten had geuit, meldden ook theaterproducent Joop van den Ende, media-ondernemer Derk Sauer en de geïnterviewde accountant zich bij Holtwijk. Van den Ende dreigde per aangetekende brief met juridische stappen als hij niet het volledige manuscript kreeg. Holtwijk zegt afgelopen vrijdag nog een laatste brief van Van den Ende's advocaat te hebben gekregen, die zich alle rechten voorbehoudt. 'Interessant was dat Boudewijn Poelmann zich opwierp als behartiger van belangen van de drie geïnterviewden', schrijft Holtwijk. 'Zijn lezing was dat de drie bij hem hun beklag hadden gedaan en wilde dat hij ingreep in het manuscript.'

De Postcode Loterij-directeur eiste ook inzage in het definitieve manuscript, wat hem werd geweigerd. Daarmee is het boek niet door hem geautoriseerd. 'Gelukkig was autorisatie geen voorwaarde tot publicatie', besluit de journaliste haar boek.

Grenzen van de wet

Ineke Holtwijk (1955) werkte eerder onder meer als correspondent voor de GPD, de Volkskrant en NOS Journaal in Latijns Amerika. Eind jaren negentig onthulde zij vanuit Argentinië de relatie tussen Willem-Alexander en Máxima Zorreguieta.

In 'De mannen achter de droomfabriek' staat zij uitgebreid stil bij de beginjaren van de loterij. In die aanvangsperiode zochten de vier initiatiefnemers – naast Poelmann de inmiddels overleden ex-priester Simon Jelsma, marketeer Frank Leeman en Herman de Jong (ex-Novib) – de grenzen op van de wet- en regelgeving voor loterijen.

Komiek André van Duin kreeg voor een paar tv-

Ook vielen de vier ondernemers op met hun - in het loterijwezen ongekennde - agressieve marketingtechnieken en het gebruik van duur betaalde sterren om de loterij aan de man te brengen. Zo kreeg komiek André van Duin voor een paar tv-spotjes een miljoen gulden.

Verdiene met 'klapvee'

Ook toenmalig tv-producent Joop van den Ende profiteerde in de beginjaren van de goed bekeken loterij-shows, in de vorm van productiecontracten en belminuten van de tv-kijkers. Ronduit hilarisch is de onthulling van Holtwijk dat de producent kosten in rekening bracht aan de loterij voor het aanwezige publiek,

spotjes voor de Postcode Loterij een miljoen gulden.

oneerbiedig het 'klapvee' genoemd. Tegelijkertijd vroeg hij aan datzelfde publiek een bijdrage. Na bezwaren hierover van Poelmann werd het studiobezoek een prijs in de loterij, het zogeheten 'studio-arrangement'.

Het ongekeende succes van de loterij maakte de initiatienemers multimiljonair, omdat hun marketingorganisatie Novamedia een vast percentage van de almaar stijgende omzet kreeg. Omdat Holtwijk geen inzage kreeg in eerdere jaarverslagen van Novamedia, blijft de omvang van hun verdiensten onbekend.

Miljardenstroom

Maar tegelijkertijd kwam er door de inspanningen van de vier een niet eerder vertoonde geldstroom op gang richting goede doelen. De loterijen, die inmiddels ook vaste voet aan de grond hebben gekregen in Zweden en het Verenigd Koninkrijk, zijn samen de belangrijkste particuliere donateurs in de wereld na de Bill and Melinda Gates Foundation en de Britse Wellcome Trust. In totaal schonken ze de afgelopen kwarteeuw circa €7 mrd aan goede doelen.

Over de auteur

Job Woudt

Eerst redacteur en coördinator Ondernemen en redacteur sociale economie. Vanaf 2007 lid van de hoofdredactie. Sinds 2012 redacteur (ICT, Media en Entertainment, Voeding, Retail, Uitzendwezen).
